
Anpartsselskabet af 28. Juni 2012

Avderødvej 27C, 2980 Kokkedal

Årsrapport for 2016

CVR-nr. 34 60 20 93

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 31/5 2017

Jacob Østergaard
Bergenholtz
Dirigent

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger 5

Hoved- og nøgletal 6

Ledelsesberetning 7

Koncern- og årsregnskab

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 13

Balance 31. december 14

Egenkapitalopgørelse 18

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 19

Noter til årsregnskabet 21

Ledespåtegning

Direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for Anpartsselskabet af 28. Juni 2012.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet og koncernregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Fredensborg, den 31. maj 2017

Direktion

Jacob Østergaard Bergenholtz

Jesper Wadum Nielsen

Esben Bay Jørgensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Anpartsselskabet af 28. Juni 2012

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet og koncernregnskabet giver et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Anpartsselskabet af 28. Juni 2012 for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel selskabet som koncernen samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og koncernregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab og et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets og koncernens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet eller koncernen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets og koncernens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets og koncernens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet og koncernen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Odense, den 31. maj 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Line Hedam
statsautoriseret revisor

Brian Petersen
statsautoriseret revisor

Selskabsoplysninger

Selskabet

Anpartsselskabet af 28. Juni 2012
Avderødvej 27C
2980 Kokkedal

CVR-nr.: 34 60 20 93
Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december
Regnskabsår: 5. regnskabsår
Hjemstedskommune: Fredensborg

Direktion

Jacob Østergaard Bergenholtz
Jesper Wadum Nielsen
Esben Bay Jørgensen

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Rytterkasernen 21 Postboks 370
5100 Odense C

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan koncernens udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2016	2015	2014	2013	2012
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	(3 mdr.) TDKK
Hovedtal					
Resultat					
Nettoomsætning	309.841	402.097	453.717	422.492	122.765
Bruttofortjeneste	145.841	199.346	228.015	182.827	49.243
Resultat af ordinær primær drift	-21.397	10.141	32.381	33.885	19.986
Resultat før finansielle poster	-21.253	10.183	32.423	34.489	19.986
Resultat af finansielle poster	-6.169	726	-1.910	-6.121	-1.157
Årets resultat	-23.489	7.840	10.882	9.605	13.598
Balance					
Balancesum	410.503	460.617	505.748	415.129	363.366
Egenkapital	201.182	230.700	115.820	92.938	157.451
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
- driftsaktivitet	14.607	32.982	19.976	17.342	58.069
- investeringsaktivitet	-5.285	-10.377	-79.139	-19.317	-251.091
heraf investering i materielle anlægsaktiver	-1.841	-5.711	-24.390	-20.150	0
- finansieringsaktivitet	-23.312	-15.619	18.374	-34.078	192.305
Årets forskydning i likvider	-13.990	6.986	-40.789	-36.053	-717
Antal medarbejdere	246	296	297	228	191
Nøgletal i %					
Bruttomargin	47,1%	49,6%	50,3%	43,3%	40,1%
Overskudsgrad	-6,9%	2,5%	7,1%	8,2%	16,3%
Afkastningsgrad	-5,2%	2,2%	6,4%	8,3%	5,5%
Soliditetsgrad	49,0%	50,1%	22,9%	22,4%	43,3%
Forrentning af egenkapital	-10,9%	4,5%	10,4%	7,7%	11,1%
EBITDA	5.143	33.249	58.727	51.802	23.276
EBITDA-margin	1,7%	8,8%	12,9%	12,3%	19,0%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings anbefalinger og vejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet om regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Koncernens aktivitet består i salg, udvikling og design samt fremstilling, installation og servicering af hydrauliske, elektriske og mekaniske konstruktioner til offshore, maritime og industrisektoren.

Markedsoverblik

Koncernen sælger sine løsninger globalt, dog med hovedvægten på det nordeuropæiske marked. Koncernen ser stigende internationale markedsmæssige muligheder, hvorfor der løbende overvejes etablering af selskaber i andre lande. I den forbindelse er der i 2016 foretaget opkøb af aktiviteterne i Nor Crane, som har base i Singapore.

Udvikling i året

Koncernens resultatopgørelse for 2016 udviser et underskud på TDKK 23.489, og koncernens balance pr. 31. december 2016 udviser en egenkapital på TDKK 201.182.

Dette er en reduktion på MDKK 30 i forhold til regnskabsåret 2015. Resultatet svarer ikke til koncernens forventninger og anses for utilfredsstillende.

Fald i aktiviteterne har været den primære årsag til det reducerede resultat og har krævet en tilpasning af medarbejderstaben. Det gennemsnitlige antal ansatte er reduceret fra 296 i 2015 til 246 i 2016.

Som led i en simplificering af koncernens selskabsstruktur blev det 100% ejede selskab SH Automation A/S i efteråret 2016 fusioneret med SH Group A/S.

Kapitalberedskabet

Ledelsen vurderer regelmæssigt, om koncernens har en tilstrækkelig kapitalstruktur, ligesom bestyrelsen løbende vurderer, om selskabets kapitalstruktur er i overensstemmelse med selskabets og dets interessenters interesser. Det overordnede mål er at sikre en kapitalstruktur som understøtter en langsigtet lønsom vækst.

Større udsving i koncernens arbejdskapital kan forekomme grundet størrelsen af de projekter som koncernen indgår. Koncernen sørger til en hver tid for at have det fornødne kapitalberedskab til at imødegå disses udsving.

Pr. 31. december 2016 udgør koncernens rentebærende gæld netto i alt MDKK 115 (31. december 2015 MDKK 117), hvilket vurderes som et rimeligt niveau set i forhold til det aktuelle behov for finansiel fleksibilitet. Den rentebærende gæld i den samlede koncern omfatter udover selskabets driftsfinansiering tillige resten af finansieringen af købesummen for selskabet samt efterfølgende opkøb.

Det er ledelsens vurdering, at den nuværende kapitalstruktur giver den nødvendige fleksibilitet til at imødegå virksomhedens fremadrettede strategi.

Ledelsesberetning

Oplysninger om ejerskab og ledelse

SH Group A/S er 100% ejet af 28. Juni 2012 II A/S. 28 Juni 2012 II A/S er delvist ejet (51,5%) af kapitalfonden BWB Partners, via selskabet 28. Juni 2012 A/S. Herudover har en række ledende medarbejdere, bestyrelse og tidligere hovedaktionærer den resterende ejerandel.

BWB Partners er repræsenteret i bestyrelsen via Jacob Bergenholtz (næstformand) og Esben Bay Jørgensen.

I bestyrelsen sidder desuden Håvard Haanes (formand, adm. direktør), Geir Høiland (SVP, IKM Gruppen), Martin Fruergaard (adm. direktør UltraGas) , Lars Præst (teknisk direktør SH Group), Jeppe Sonne (salgsdirektør SH Group).

Af bestyrelsen er der nedsat et særligt revisionsudvalg som varetager overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen, interne kontrolsystemer og risikostyringssystemer. Der afholdes 6 årlige bestyrelsesmøder og 2 møder i revisionsudvalget. Alle bestyrelsesmedlemmer er indstillet af aktionærerne i forening.

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

Der påhviler ikke koncernen særlige driftsrisici.

Markedsrisici

Koncernens anvendelse af stål mv. som råvare medfører en særlig risiko, idet prisstigninger kun i relativt begrænset omfang kan indregnes i prisen på de færdige produkter. Endvidere er afsætningen af visse af selskabets produkter afhængig af udviklingen i olieprisen.

Valutarisici

I al væsentlighed foregår koncernens køb og salg enten i euro, norske og danske kroner. Norske kroner afsikres med terminkontrakter, hvorfor der ikke vurderes at være væsentlige valutarisici. Der indgås ikke spekulative valutadispositioner.

Renterisici

Koncernen foretager ingen afsikring af renterisici, hvorfor selskabet er udsat for udsving i renteniveauet på både korte og lange renter.

Ledelsesberetning

Kreditrisici

Koncernen vurderer løbende sine økonomiske samarbejdspartnere. Ved indgåelse af salgskontrakter, forsøges der til stadighed at sikre løbende indbetalinger som modsvarer de omkostninger som oparbejdes ved projektgennemførelse. Historisk set har koncernen kun haft uvæsentlige tab på debitorer.

Interne kontroller og risikostyringssystemer

Bestyrelse og direktion har det overordnede ansvar for koncernens risikostyring og interne kontroller i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Den organisatoriske struktur og de interne retningslinjer udgør kontrolmiljøet sammen med love og andre regler gældende for koncernen. Ledelsen vurderer løbende koncernens organisationsstruktur og bemanning samt fastlægger og godkender overordnede politikker, procedurer og kontroller i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen.

I relation til regnskabsaflæggelsen har ledelsen særligt fokus på forretningsgange og interne kontroller inden for følgende områder og regnskabsposter, som understøtter, at regnskabsaflæggelsen sker betryggende.

- Indtægtsførelse og opgørelse af igangværende arbejder efter produktionsprincippet
- Styling af varebeholdninger, herunder nedskrivningsprincipper
- Debitorstyring, herunder hensættelsesvurderinger

Koncernen har etableret en formel koncernrapporteringsproces, der omfatter en månedlig rapportering, som blandt andet består af budgetopfølgning, vurdering af performance og opfyldelse af vedtagne mål mv.

Baseret på rapporteringen bliver der ud over bestyrelsesmøder løbende afholdt telefonmøder med formanden hvor rapporteringen gennemgås. Centrale personer fra selskabet deltager på disse møder.

Strategi

Det er koncernens strategi at udvikle, producere og levere produkter og services af højeste kvalitet, med en løbende ekspansiv profitabel vækst. Målet er at skabe vækst igennem organisk udvikling, samtidig med at mulighederne for strategiske samarbejder samt opkøb løbende undersøges.

Målsætninger og forventninger for det kommende år

For året 2017 forventer koncernen fremgang i aktivitetsniveau og positiv udvikling omsætning. Dette kombineret med en række allerede gennemførte organisatoriske tilpasninger forventes at medvirke til væsentlig forbedring af koncernens driftsresultat.

Ledelsesberetning

Forskning og udvikling

I forbindelse med udvikling af Solas system er der i 2016 aktiveret udviklingsomkostninger for MDKK 2,0.

Videnressourcer

Koncernen udfører ingeniøropgaver, men der er ikke speciel afhængighed af enkeltpersoner.

Redegørelse for samfundsansvar

Koncernen arbejder aktivt for at blive opfattet som en ansvarlig koncern. Retningen for arbejdet med samfundsansvar er styret af vores politikker for samfundsansvar. Der er i koncernen implementeret politikker for menneskerettigheder, miljø og klima.

Menneskerettigheder

Det er koncernens holdning, at vi skal behandle hinanden og andre med medmenneskelig respekt. Koncernen respekterer mennesker, som de er, uanset køn, alder, herkomst, trosretning m.m. Koncernen ønsker ikke at samarbejde med virksomheder, der er korrumpere. Respekt og omgangstone er løbende blevet drøftet i 2016 og er en naturlig del af udvalgs møder. En væsentlig del af et godt arbejdsmiljø er en respektfuld tone imellem medarbejdere, dette prioriteres løbende, herunder ved medarbejder udviklingssamtaler. Ledelsen er i 2016 ikke bekendt med, at vores samarbejdspartnere har haft adfærd, der strider mod koncernens værdier.

Eksternt miljø og klima

Koncernens produktion medfører ikke speciel påvirkning af det eksterne miljø. Koncernen følger dette nøje og udarbejder blandt andet en miljøredegørelse. Koncernen har opstillet miljømål for henholdsvis affald og brug af kemi til at sikre miljøet, samt at påvirke medarbejdere mindst muligt.

Virksomheden har i 2016 fortsat arbejdet på flere indsatsområder herunder, daglig affaldssortering, kemikalieoprydning samt overholdelse af vilkår i miljøgodkendelse.

Omkring kemikalieoprydning søges styring og forbedring af kemiske påvirkninger, således at miljøet og medarbejderne skånes bedst muligt. Dette gøres blandt andet ved at finde bedre produkter, som kan det samme. Ligeledes kan der opstå specifikke kundekrav i forhold til vores miljøpåvirkninger, herunder kemikalier. Virksomheden anvender store mængder hydraulikolie, og som oftest skal pumpes af tønder. Tønderne med hydraulikolie er nød til at stå tæt på arbejdsstedet, hvilket ikke altid levner plads til store opsamlingskar. For at undgå risici for spild er investeret i små opsamlingskar på hjul, således tønder kan flyttes efter behov.

Koncernens miljøgodkendelse kræver egenkontrol med vedligeholdelse af filter og udskiftning af filtermateriale for udsugningsanlæg. Koncernen er fokuseret på hvordan produktionen samt det tilhørende energiforbrug påvirker miljøet. I den forbindelse forsøges konstant at reducere energiforbruget, senest via implementering af anbefalinger fra energikonsulenter.

Ledelsesberetning

På nuværende tidspunkt er koncernen ikke miljøcertificeret, men arbejder systematisk efter standardiserede principper. Nedskevne politikker samt både kortsigtede og langsigtede miljømål skal bidrage til at bringe CO₂, SO₂ og NOX påvirkninger ned ved reduktion af energiforbrug og affald.

Den samlede effekt af miljøarbejdet er positivt, hvor egenkontrollen ikke har givet anledning til bemærkninger.

Koncernen har i regnskabsåret haft fokus på andre elementer end samfundsansvar og har derfor ikke indfriet planerne fra sidste år om at nedsætte en komite, som har til formål at bistå direktionen i relation til arbejdsmiljø, menneskerettigheder og antikorruption. Koncernen har fortsat til hensigt at nedsætte en sådan komite i fremtiden/fremadrettet, således der sikres fremskridt vedrørende samfundsansvar.

Redegørelse for kønsmæssig sammensætning

Koncernen er omfattet af årsregnskabslovens §99b om det underrepræsenterede køn.

Måltal for bestyrelse For at sikre en afbalanceret kønsfordeling i koncernens bestyrelse har SH Group revideret deres tidligere målsætning og arbejder nu mod et mål om minimum et kvindeligt medlem i bestyrelsen senest 2020 (tidl. 2025).

I indeværende regnskabsår har bestyrelsen bestået af 7 mandlige medlemmer og ejerkredsen har i perioden ikke fundet det relevant at skifte ud i den siddende bestyrelse. Den fastsatte målsætning er derfor endnu ikke indfriet. Bestyrelsen vil fremadrettet så vidt muligt indstille egnede kvindelige kandidater til bestyrelsen

Ligestilling i koncernens øvrige ledelsesniveauer

Koncernens ledelse har fælles ansvar for identificering og udvikling af ansatte, som ønsker en karriere som leder med personale- og eller områdeansvar. Koncernledelsen har i udvælgelsesprocessen, udover evner, ambitioner og talent ligeledes fokus på det overordnede behov for en afbalanceret kønsmæssig fordeling af det fremtidige ledelseslag i koncernen.

SH Group har i 2016 forsøgt at forbedre grundlaget for at øge andelen af kvinder på øvrige ledelseslag gennem at tilbyde lige muligheder for efteruddannelse, sikre at avertering retter sig mod både mandlige og kvindelige kandidater samt ved at sikre at ydelser fra headhuntere, hvis muligt har indbefattet både kvindelige og mandlige mulige kandidater.

SH Group ansætter altid den bedste kandidat til jobbet, hvilket konkret i 2016 har betydet at kønsfordelingen på øvrige ledelseslag er uændret.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der er ikke forekommet usikkerhed ved indregning og måling i årsrapporten.

Ledelsesberetning

Usædvanlige forhold

Koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for 2016 er ikke påvirket af usædvanlige forhold.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

DVCA's retningslinjer

Som kapitalfondsejet koncern følges DVCA's anbefalinger for god selskabsledelse. Der henvises til www.dvca.dk, for nærmere information omkring retningslinjerne

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Nettoomsætning	1	309.841	402.097	0	0
Andre driftsindtægter		144	42	0	0
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-132.956	-178.702	0	0
Andre eksterne omkostninger		-31.188	-24.091	-35	-36
Bruttoresultat		145.841	199.346	-35	-36
Personaleomkostninger	2	-140.698	-166.097	0	0
Resultat før afskrivninger/ EBITDA		5.143	33.249	-35	-36
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	3	-26.396	-23.066	0	0
Resultat før finansielle poster		-21.253	10.183	-35	-36
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder		0	0	-10.019	3.954
Finansielle indtægter	4	884	8.099	0	1
Finansielle omkostninger	5	-7.053	-7.373	-2	0
Resultat før skat		-27.422	10.909	-10.056	3.919
Skat af årets resultat	6	3.933	-3.069	8	8
Årets resultat		-23.489	7.840	-10.048	3.927

Balance 31. december

Aktiver

	Note	Koncern		Morderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Færdiggjorte udviklingsprojekter		11.389	13.041	0	0
Erhvervede patenter		5.356	6.751	0	0
Goodwill		197.833	208.527	0	0
Immaterielle anlægsaktiver	7	214.578	228.319	0	0
Grunde og bygninger		46.854	49.387	0	0
Produktionsanlæg og maskiner		4.449	5.630	0	0
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		15.457	18.964	0	0
Materielle anlægsaktiver under udførelse		650	639	0	0
Materielle anlægsaktiver	8	67.410	74.620	0	0
Kapitalandele i dattervirksomheder	9	0	0	105.583	118.388
Finansielle anlægsaktiver		0	0	105.583	118.388
Anlægsaktiver		281.988	302.939	105.583	118.388

Balance 31. december

Aktiver

	Note	Koncern		Morderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Varebeholdninger	10	17.344	19.133	0	0
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		59.691	60.598	0	0
Igangværende arbejder for fremmed regning	11	42.958	59.027	0	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0	10	6
Andre tilgodehavender		410	3.972	0	0
Udskudt skatteaktiv	15	0	0	12	4
Selskabsskat		142	100	0	104
Periodeafgrænsningsposter	12	4.980	1.634	0	0
Tilgodehavender		108.181	125.331	22	114
Likvide beholdninger		2.990	13.214	999	149
Omsætningsaktiver		128.515	157.678	1.021	263
Aktiver		410.503	460.617	106.604	118.651

Balance 31. december

Passiver

	Note	Koncern		Morderselskab	
		2016	2015	2016	2015
		TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Selskabskapital		84	84	84	84
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	16.775	30.088
Overført resultat		105.409	118.455	88.635	88.366
Egenkapital henført til kapitalejere af morderselskabet		105.493	118.539	105.494	118.538
Minoritetsinteresser		95.689	112.161	0	0
Egenkapital	13	201.182	230.700	105.494	118.538
Hensættelse til udskudt skat	15	12.821	16.162	0	0
Garantihensættelser	16	1.398	3.029	0	0
Hensatte forpligtelser		14.219	19.191	0	0
Gæld til realkreditinstitutter		15.964	17.167	0	0
Kreditinstitutter		8.809	21.825	0	0
Leasingforpligtelser		4.971	8.285	0	0
Langfristede gældsforpligtelser	17	29.744	47.277	0	0

Balance 31. december

Passiver

	Note	Koncern		Morderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Gæld til realkreditinstitutter	17	1.203	1.203	0	0
Kreditinstitutter	17	82.971	79.262	0	0
Leasingforpligtelser	17	3.370	2.826	0	0
Modtagne forudbetalinger fra kunder		0	4.212	0	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		50.547	42.650	0	0
Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser	11	5.865	7.072	0	0
Gæld til tilknyttede virksomheder		92	0	1.083	92
Selskabsskat		0	2.056	0	0
Anden gæld		21.310	24.168	27	21
Kortfristede gældsforpligtelser		165.358	163.449	1.110	113
Gældsforpligtelser		195.102	210.726	1.110	113
Passiver		410.503	460.617	106.604	118.651
Resultatdisponering	14				
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	20				
Nærtstående parter	21				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	22				
Anvendt regnskabspraksis	23				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	Reserve for nettoopskrivning efter den indre		Egenkapital ekskl. minori-			I alt
	Selskabs-	værdis meto-	Overført	tets-	Minoritets-	
	kapital	de	resultat	interesser	interesser	
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Egenkapital 1. januar	84	0	118.454	118.538	112.161	230.699
Valutakursregulering udenlandske enheder	0	0	429	429	390	819
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi ultimo	0	0	420	420	380	800
Skat af årets regulering af sikringsinstrumenter	0	0	-92	-92	-84	-176
Øvrige egenkapitalbevægelser	0	0	-1.200	-1.200	-6.271	-7.471
Årets resultat	0	0	-12.602	-12.602	-10.887	-23.489
Egenkapital 31. december	84	0	105.409	105.493	95.689	201.182

Moderselskab

	Reserve for nettoopskrivning efter den indre		Egenkapital ekskl. minori-			I alt
	Selskabs-	værdis meto-	Overført	tets-	Minoritets-	
	kapital	de	resultat	interesser	interesser	
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Egenkapital 1. januar	84	30.088	88.366	118.538	0	118.538
Valutakursregulering udenlandske enheder	0	429	0	429	0	429
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi ultimo	0	420	0	420	0	420
Skat af årets regulering af sikringsinstrumenter	0	-92	0	-92	0	-92
Øvrige egenkapitalbevægelser	0	-3.753	0	-3.753	0	-3.753
Årets resultat	0	-10.317	269	-10.048	0	-10.048
Egenkapital 31. december	84	16.775	88.635	105.494	0	105.494

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Koncern	
		2016 TDKK	2015 TDKK
Årets resultat		-23.489	7.840
Reguleringer	18	28.488	25.411
Ændring i driftskapital	19	17.389	6.646
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		22.388	39.897
Renteindbetalinger og lignende		884	2.996
Renteudbetalinger og lignende		-7.159	-7.373
Pengestrømme fra ordinær drift		16.113	35.520
Betalt selskabsskat		-1.506	-2.538
Pengestrømme fra driftsaktivitet		14.607	32.982
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-3.778	-10.225
Køb af materielle anlægsaktiver		-1.841	-5.711
Salg af materielle anlægsaktiver		334	456
Salg af finansielle anlægsaktiver m.v.		0	5.103
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-5.285	-10.377
Tilbagebetaling af gæld til realkreditinstitutter		-1.203	0
Tilbagebetaling af gæld til kreditinstitutter		-13.073	-23.358
Optagelse af leasingforpligtelser		-2.770	1.164
Optagelse af gæld til associerede virksomheder		0	1.606
Optagelse af gæld til realkreditinstitutter		0	6.237
Optagelse af gæld hos tilknyttede virksomheder		92	0
Køb af egne kapitalandele		-2.294	-298
Andre reguleringer		-4.064	-970
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		-23.312	-15.619

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december

	<u>Note</u>	<u>2016</u> TDKK	<u>2015</u> TDKK
Ændring i likvider		-13.990	6.986
Likvider 1. januar		-52.919	-59.905
Likvider 31. december		-66.909	-52.919
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		2.990	13.214
Kassekredit		-69.899	-66.133
Likvider 31. december		-66.909	-52.919

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
1 Nettoomsætning				
Geografiske markeder				
Danmark	156.531	181.845	0	0
Norden	54.878	96.628	0	0
Europa	47.898	63.006	0	0
Asien	36.649	51.076	0	0
Amerika	11.867	9.535	0	0
Øvrig	2.018	9.542	0	0
	309.841	402.097	0	0
2 Personaleomkostninger				
Lønninger	122.170	144.534	0	0
Pensioner	14.551	17.354	0	0
Andre omkostninger til social sikring	3.564	4.936	0	0
Andre personaleomkostninger	2.413	3.273	0	0
	142.698	170.097	0	0
Overført til produktionslønninger	-2.000	-4.000	0	0
	140.698	166.097	0	0
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	246	296	0	0

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
3 Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver				
Afskrivninger af immaterielle anlægsaktiver	17.517	14.502	0	0
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	8.879	8.564	0	0
	26.396	23.066	0	0
4 Finansielle indtægter				
Andre finansielle indtægter	884	8.099	0	1
	884	8.099	0	1
5 Finansielle omkostninger				
Andre finansielle omkostninger	7.053	7.373	2	0
	7.053	7.373	2	0
6 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	1	1.397	0	-8
Årets udskudte skat	-3.558	1.702	-8	0
Regulering af skat vedrørende tidligere år	-284	-30	0	0
	-3.841	3.069	-8	-8
der fordeler sig således:				
Skat af årets resultat	-3.933	3.069	-8	-8
Skat af egenkapitalbevægelser	92	0	0	0
	-3.841	3.069	-8	-8

Noter til årsregnskabet

7 Immaterielle anlægsaktiver

Koncern

	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede patenter	Goodwill	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Kostpris 1. januar	22.945	7.528	245.178	275.651
Tilgang i årets løb	2.000	126	1.652	3.778
Kostpris 31. december	24.945	7.654	246.830	279.429
Ned- og afskrivninger 1. januar	9.904	777	36.651	47.332
Årets afskrivninger	3.652	1.521	12.346	17.519
Ned- og afskrivninger 31. december	13.556	2.298	48.997	64.851
Regnskabsmæssig værdi 31. december	11.389	5.356	197.833	214.578
Heraf finansielle leasingaktiver	0	4.710	0	4.710

Udviklingsprojekter i 2016 vedrører gruppens udvikling af Solas-system til det globale marked. Gennem 2016 er der foretaget udvikling samt fremstillet eksemplarer af det nye system. Salg af systemet er påbegyndt og levering er foretaget i indeværende regnskabsår.

Noter til årsregnskabet

8 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Grunde og byg- ninger	Produktionsan- læg og maski- ner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Materielle an- lægsaktiver un- der udførelse	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Kostpris 1. januar	72.848	26.258	30.833	639	130.578
Valutakursregulering	0	23	0	0	23
Tilgang i årets løb	73	927	696	145	1.841
Afgang i årets løb	0	0	-587	-90	-677
Overførsler i årets løb	0	44	0	-44	0
Kostpris 31. december	<u>72.921</u>	<u>27.252</u>	<u>30.942</u>	<u>650</u>	<u>131.765</u>
Ned- og afskrivninger 1. januar	23.461	20.630	11.869	0	55.960
Valutakursregulering	0	3	0	0	3
Årets afskrivninger	2.606	2.170	4.103	0	8.879
Årets ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	0	-487	0	-487
Ned- og afskrivninger 31. december	<u>26.067</u>	<u>22.803</u>	<u>15.485</u>	<u>0</u>	<u>64.355</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>46.854</u>	<u>4.449</u>	<u>15.457</u>	<u>650</u>	<u>67.410</u>
Heraf finansielle leasingaktiver	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>10.381</u>	<u>0</u>	<u>10.381</u>

Noter til årsregnskabet

	Moderselskab	
	2016	2015
	TDKK	TDKK
9 Kapitalandele i dattervirksomheder		
Kostpris 1. januar	88.598	88.598
Tilgang i årets løb	211	0
Kostpris 31. december	<u>88.809</u>	<u>88.598</u>
Værdireguleringer 1. januar	29.790	27.044
Valutakursregulering	429	0
Årets resultat	-12.679	4.131
Andre reguleringer	0	-176
Årets regulering af sikringsinstrumenter til dagværdi	420	0
Øvrige egenkapitalbevægelser, netto	-1.186	-1.209
Værdireguleringer 31. december	<u>16.774</u>	<u>29.790</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>105.583</u>	<u>118.388</u>

Kapitalandele i dattervirksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel
28. Juni 2012 II A/S	Svendborg	TDKK 2.337	52%

	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
10 Varebeholdninger				
Råvarer og hjælpematerialer	2.299	4.667	0	0
Varer under fremstilling	662	1.849	0	0
Færdigvarer og handelsvarer	14.383	12.617	0	0
	<u>17.344</u>	<u>19.133</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Morderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
11 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi af igangværende arbejder	322.972	331.533	0	0
Modtagne acontobetalinge	-285.879	-279.578	0	0
	37.093	51.955	0	0
Indregnet således i balancen:				
Igangværende arbejder for fremmed regning under aktiver	42.958	59.027	0	0
Modtagne forudbetalinger under passiver	-5.865	-7.072	0	0
	37.093	51.955	0	0

12 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger til produktionen.

Noter til årsregnskabet

13 Egenkapital

Selskabskapitalen er fordelt således:

	<u>Antal</u>	<u>Nominal værdi</u> TDKK
A-anparter	49	49
B-anparter	32	32
C-anparter	3	3
		<u>84</u>

Selskabskapitalen har udviklet sig således:

	<u>2016</u> TDKK	<u>2015</u> TDKK	<u>2014</u> TDKK	<u>2013</u> TDKK	<u>2012</u> TDKK
Selskabskapital 1. januar	84	84	82	82	82
Kapitalforhøjelse	0	0	2	0	0
Kapitalnedsættelse	0	0	0	0	0
Selskabskapital 31. december	<u>84</u>	<u>84</u>	<u>84</u>	<u>82</u>	<u>82</u>

14 Resultatdisponering

	<u>Koncern</u>		<u>Moderselskab</u>	
	<u>2016</u> TDKK	<u>2015</u> TDKK	<u>2016</u> TDKK	<u>2015</u> TDKK
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	-10.317
Minoritetsinteressers andel af dattervirksomheders	-10.887	3.913	0	0
Overført resultat	-12.602	3.927	269	-27
	<u>-23.489</u>	<u>7.840</u>	<u>-10.048</u>	<u>3.927</u>

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
15 Hensættelse til udskudt skat				
Hensættelse til udskudt skat 1. januar	16.162	14.455	-4	0
Årets indregnede beløb i resultatopgørelsen	-3.517	1.883	-8	-4
Årets indregnede beløb på egenkapitalen	176	-176	0	0
Hensættelse til udskudt skat 31. december	12.821	16.162	-12	-4

Udskudt skat er afsat med 22 % svarende til den aktielle skattesats. Udskudt skat vedrører primært anlægsaktiver, periodiseringer, tilgodehavender fra salg, igangværende arbejder og modregning af skattemæssige fremførbare underskud.

16 Garantihensættelser

Koncernen giver garanti på visse produkter og forpligter sig derved til at reparere eller erstatte varer, som ikke er tilfredsstillende. Der er indregnet andre hensatte forpligtelser på TDKK 1.398 til forventede garantikrav på grundlag af tidligere års erfaringer for niveauet for reparationer.

Garantihensættelser	3.029	3.168	0	0
Årets bevægelser	-1.631	-139	0	0
	1.398	3.029	0	0

Noter til årsregnskabet

17 Langfristede gældsforpligtelser

Afdrag, der forfalder inden for 1 år, er opført under kortfristede gældsforpligtelser. Øvrige forpligtelser er indregnet under langfristede gældsforpligtelser.

Gældsforpligtelserne forfalder efter nedenstående orden:

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Gæld til realkreditinstitutter				
Efter 5 år	12.352	12.349	0	0
Mellem 1 og 5 år	3.612	4.818	0	0
Langfristet del	15.964	17.167	0	0
Inden for 1 år	1.203	1.203	0	0
	17.167	18.370	0	0
Kreditinstitutter				
Efter 5 år	4.186	4.973	0	0
Mellem 1 og 5 år	4.623	16.852	0	0
Langfristet del	8.809	21.825	0	0
Inden for 1 år	13.072	13.129	0	0
Øvrig kortfristet gæld til kreditinstitutter	69.899	66.133	0	0
Kortfristet del	82.971	79.262	0	0
	91.780	101.087	0	0
Leasingforpligtelser				
Efter 5 år	0	0	0	0
Mellem 1 og 5 år	4.971	8.285	0	0
Langfristet del	4.971	8.285	0	0
Inden for 1 år	3.370	2.826	0	0
	8.341	11.111	0	0

Noter til årsregnskabet

	Koncern	
	2016	2015
	TDKK	TDKK
18 Pengestrømsopgørelse - reguleringer		
Finansielle indtægter	-884	-8.099
Finansielle omkostninger	7.053	7.373
Af- og nedskrivninger inklusiv tab og gevinst ved salg	26.252	23.068
Skat af årets resultat	-3.933	3.069
	28.488	25.411
19 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital		
Ændring i varebeholdninger	1.789	11.142
Ændring i tilgodehavender	17.192	26.283
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-1.631	-139
Ændring i leverandører m.v.	-381	-30.229
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	420	-411
	17.389	6.646

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
20 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser				
Pant og sikkerhedsstillelse				
Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for realkreditinstitutter:				
Grunde og bygninger til en regnskabsmæssig værdi på	12.896	13.996	0	0
Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for bankforbindelser:				
Ejerpantebreve på i alt TDKK 17.125, der giver pant i grunde og bygninger til en samlet regnskabsmæssig værdi af	12.896	13.996	0	0
Nettoaktiver med enregnskabsmæssig værdi svarende til	100.813	119.524	0	0
Leje- og leasingforpligtelser				
Huslejeforpligtelser, uopsigelsesperiode 3-78 måneder	20.086	24.491	0	0
Leasingforpligtelser, 1-46 måneder	3.628	4.045	0	0
Andre eventualforpligtelser				
Arbejdsgarantier i forbindelse med indgåede aftaler på	27.524	28.738	0	0
Betalingsgarantier i forbindelse med indgåede lejemål på	2.927	2.927	0	0

Koncernens danske selskaber hæfter solidarisk for skat af koncernens sambeskattede indkomst mv. Det samlede beløb for skyldig selskabsskat i koncernen udgør TDKK 0. Koncernens danske selskaber hæfter endvidere solidarisk for danske kildeskatter i form af udbytteskat, royaltyskat og renteskat. Eventuelle senere korrektioner til selskabsskatter og kildeskatter kan medføre at koncernens hæftelse udgør et større beløb.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Anpartsselskabet af 28. Juni 2012 for 2016 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Koncern- og årsregnskab for 2016 er aflagt i TDKK.

Generelt om indregning og måling

Regnskabet er udarbejdet med udgangspunkt i det historiske kostprisprincip.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Konsolideringspraksis

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Anpartsselskabet af 28. Juni 2012 samt virksomheder, hvori moderselskabet direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne, eller hvori moderselskabet gennem aktiebesiddelse eller på anden måde har en bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Ved konsolideringen sammendrages poster af ensartet karakter. Koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, udbytter og mellemværender samt realiserede og urealiserede interne gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder elimineres.

Moderselskabets kapitalandele i de konsoliderede dattervirksomheder udlignes med moderselskabets andel af dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser udgør en andel af koncernens samlede egenkapital. Årets resultat fordeles i resultatdisponeringen på den del, som kan henføres til minoriteterne og den del, som kan henføres til modervirksomhedens kapitalejere. Minoritetsinteresser indregnes til den regnskabsmæssige værdi af de overtagne aktiver og forpligtelser på tidspunktet for erhvervelse af dattervirksomheder.

Ved efterfølgende ændringer i minoritetsinteresser, hvor koncernen bevarer kontrollen med dattervirksomheden indregnes vederlaget direkte på egenkapitalen.

Leasing

Leasingkontrakter, hvor koncernen har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen til det laveste af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af leasingydelse, beregnet ved anvendelse af leasingaftalens interne rentefod eller en tilnærmet værdi heraf som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver af- og nedskrives efter samme praksis som fastlagt for koncernens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, måles til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter klassificeres som "Andre tilgodehavender" henholdsvis "Andre forpligtelser".

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen, medmindre det afledte finansielle instrument klassificeres som og opfylder kriterierne for regnskabsmæssig sikring, jf. nedenfor.

Regnskabsmæssig sikring

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af forventede fremtidige transaktioner, indregnes på egenkapitalen under overført resultat for så vidt angår den effektive del af sikringen. Den ineffektive del indregnes i resultatopgørelsen. Resulterer den sikrede transaktion i et aktiv eller en forpligtelse, overføres det beløb, som er udskudt under egenkapitalen, fra egenkapitalen og indregnes i kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resulterer den sikrede transaktion i en indtægt eller en omkostning, overføres det beløb, som er udskudt under egenkapitalen, fra egenkapitalen til resultatopgørelsen i den periode, hvor den sikrede transaktion indregnes. Beløbet indregnes i samme post som den sikrede transaktion.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på omsætning. Oplysninger om geografiske markeder er baseret på koncernens afkast og risici samt ud fra den interne økonomistyring. Geografiske segmenter anses som det primære segmentområde. I henhold til bekendtgørelse om undtagelser fra årsregnskabsloven omfatter oplysningerne på det geografiske segmentområde alene nettoomsætningen.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå koncernen.

Igangværende arbejder for fremmed regning (entreprisekontrakter) indregnes i takt med, at produktionen udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden). Denne metode anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på entreprisekontrakten og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på entreprisekontrakten.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Serviceydelser indregnes i takt med udførelse af den service, som kontrakten vedrører ved anvendelse af produktionsmetoden, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte serviceydelse. Metoden anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på serviceydelsen og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på serviceydelsen.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå årets nettoomsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder omkostninger til lokaler, salg og distribution samt kontorhold mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg af materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten "Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder".

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med tilknyttede danske virksomheder. Den danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill afskrives lineært over den vurderede økonomiske brugstid på 20 år, der er fastlagt på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Afskrivningsperioden udgør sædvanligvis 20 år for strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller til genindvindingsværdien, hvor denne er lavere. Patenter afskrives over den resterende patentperiode, og licenser afskrives over aftaleperioden, dog maksimalt 5 år.

Omkostninger på udviklingsprojekter omfatter gager, afskrivninger og andre omkostninger, der direkte og indirekte kan henføres til selskabets udviklingsaktiviteter.

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i koncernen kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt der er tilstrækkelig sikkerhed for, at kapitalværdien af den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt selve udviklingsomkostningerne.

Udviklingsprojekter, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen, indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, i takt med at omkostningerne afholdes.

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger eller genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere. Et beløb svarende til de indregnede udviklingsomkostninger reserveres i posten "Reserve for udviklingsomkostninger" under egenkapitalen. Reserven omfatter udelukkende udviklingsomkostninger, som er indregnet i regnskabsår, der begynder den 1. januar 2016 eller senere. Reserven reduceres løbende med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Aktiverede udviklingsomkostninger afskrives fra tidspunktet for færdiggørelsen lineært over den periode,

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

hvor i udviklingsarbejdet forventes at frembringe økonomiske fordele. Afskrivningsperioden udgør 5 år.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger	20 - 30 år
Produktionsanlæg og maskiner	15 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode.

I balancen indregnes under posten "Kapitalandele i dattervirksomheder" og "Kapitalandele i associerede virksomheder" den forholdsmæssige ejerandel af virksomheden som den regnskabsmæssige indre værdi opgjort med udgangspunkt i dagsværdien af de identificerbare nettoaktiver på anskaffelsestidspunktet med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab og med tillæg af resterende værdi af positiv forskelsværdi (goodwill) og fradrag af en resterende negativ forskelsværdi (negativ goodwill).

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i dattervirksomhederne og de associerede virksomheder.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden eller nettorealiseringsværdi, hvis denne er lavere.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter købspris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Kostpris for fremstillede færdigvarer samt varer under fremstilling omfatter kostpris for råvarer, hjælpematerialer og direkte løn med tillæg af indirekte produktionsomkostninger. Indirekte produktionsomkostninger indeholder indirekte materialer og løn samt vedligeholdelse af og afskrivning på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse.

Tilgodehavender

Tilgodehavender indregnes i balancen til amortiseret kostpris, hvilket i al væsentlighed svarer til pålydende værdi. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning vedrørende serviceydelser måles til salgsværdien af det udførte arbejde opgjort på grundlag af færdiggørelsesgraden. Færdiggørelsesgraden opgøres som andelen af de afholdte kontraktomkostninger i forhold til kontraktens forventede samlede omkostninger. Når det er sandsynligt, at de samlede kontraktomkostninger vil overstige de samlede indtægter på en kontrakt, indregnes det forventede tab i resultatopgørelsen.

Modtagne acotobetalinge fragår i salgsværdien. De enkelte kontrakter klassificeres som tilgodehavender, når nettoværdien er positiv, og som forpligtelser, når nettoværdien er negativ.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen.

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatte. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Finansielle gældsforpligtelser

Lån, som realkreditlån og lån hos kreditinstitutter, indregnes ved låneoptagelsen til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles lånene til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem proventet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen som en rentekomkostning over låneperioden.

Prioritetsgæld er således målt til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld. For obligationslån svarer amortiseret kostpris til en restgæld beregnet som lånets underliggende kontantværdi på lånoptagelsestidspunktet reguleret med en over afdragstiden foretaget afskrivning af lånets kursregulering på optagelsestidspunktet.

Øvrige gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominel værdi.

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrøm fra driftsaktiviteten opgøres som årets resultat reguleret for ændring i driftskapitalen og ikke kontante resultatposter som af- og nedskrivninger og hensatte forpligtelser. Driftskapitalen omfatter omsætningsaktiver fratrukket kortfristede gældsforpligtelser eksklusiv de poster, der indgår i likvider.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrøm fra investeringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra optagelse og tilbagebetaling af langfristede gældsforpligtelser samt ind- og udbetalinger til og fra selskabsdeltagerne.

Likvider

Likvide midler består af "Likvide beholdninger".

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Hoved- og nøgletal

Forklaring af nøgletal

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttofortjeneste} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$

Noter til årsregnskabet

23 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Forrentning af egenkapital

$$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$$

EBITDA-margin